כס"ד

שלום רענשטט :

(1)

לשימוש הלקוח:

פרשת "בן" – תשנ"ב

נכון שכל אחד מ-5 חומש התורה מתאר בשפע את היופי, ה"תוך" הסגולה והברכה של ארץ ישראל – מה "ך-לך" של אברהם אבינו ל"ואתחנן" של משה רבינו. והלאה.

אך לעניות דעתי, אין ספר שכולו לשבחה של ארץ ישראל כמו ספר "דברים" – הוא הבניין שבכתר – כל הספר עוסק בשיאיה כאן בארץ – קורבנות, כשרות, נידה, שמירת הלשון, דיני קדושה, כהונה, שמיטה וכו'.

רבן, נהיה ללמד את הגינקות של בית רבן את ספר "דברים" כדי לעורר את האהבה של עם ישראל לארצו. בשבילי, אין עוסקים בפרשה שלנו עם הפירוש של הקרבנות שהופכרו לרשותה בפרשת "דברים" ועם בעניני הכוהנים ועבודת המקדש.

רבי' להתמקד על אחת המצוות של הכוהנים במקדש:

דפוס דימונה בע"מ טל. 77777-8/1נ.

(2)

לשימוש הלקוח:

מגמת התמ"ד (מגמת הגיוון) של הכ"ל:

יש מגמת תמ"ד של הציבור שאנו קוראים עליו בכל בוקר בתפילת שחרית פרק כ"ג: 8-1

אבל בפרשתנו מוצגת לנו עליה תמ"ד של הכהנים:

את הכהן הגדול ביום המשחתו לתפקיד

ואת הכהן הגדול כל יום בתמ"ת ביום - בסיגנון מקביל לתמ"ד הציבור.

הפסוקים (שיר השירים) בפרק ו', פסוקים 16-12:

מתארים לנו את הקשר של המשוררת - אך כמו גם עליה מעוררים שאלה -

ובכן אבהבנות לשאלה ולהשיב:

דפוס דימונה בע"מ טל. 77777-8/נ.

שמצות תאכל הוא לפי שאינני רוצה שתאפה חמץ בעבור שחלקם נתתי אותה להם מאישי כלומר משולחני וכמו שאותו שעל שלחני הוא מצה כן חלקם ראוי שיהיה מצה כי המלך הנותן פרס לעבדיו מעל שלחנו ראוי שיתן לו ממאכלו ע"כ הבכורים והתרומות והמעשר היו נאכלים מצה או חמץ לפי שלא באו על שלחן המלך. אמנם המנחה שהוגשה בשלמות' על המזבח בקרן מערבית דרומית והיא מצה ואחרי שנקמצה הנותר יאכלו הכהנים היה ראוי שיאכלו אותה מצה גם כן כמו שנקרבה על מזבח וזה הטעם שנתן לאכילתה מצה וכן נתן טעם למה תאכל במקום קדוש ואמר שהוא לפי שקדש קדשים הוא כחטאת וכאשם וכמו שהחטאת והאשם נאכלים במקום קדוש בחצר אהל מועד כן ראוי שהמנחה תאכל במקום קדוש בחצר אהל מועד. ואמנם שהיה החטאת והאשם קדש קדשים הכתוב באר אותו אח"ז סמך כאן על מה שהיה עתיד לבאר שמה וכבר כתבתי שהוא על דרך מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל שעדין לא שמענו ענין שקל הקדש והותרה בזה השאלה הי'. ואמרו כל זכר בבני אהרן יאכלנה להגיד שלא תהיה המנחה נאכלת לנשי הכהנים ולבנותיהם ואין פירושו שיאכלנה כל אחד ואחד מבני אהרן הזכרים רק טעמו שכל זכר מבני אהרן שיאכל ממנה יאכל החלק המגיע לו:

(יג) **זה קרבן** אהרן וגו' עד זאת תורת החטאת. כפי מה שכתב רש"י הכהנים ההדיוטים היו מקריבים מנחה עשירית האיפה ביום שהיו מתחנכים לעבודה אבל כ"ג בכל יום היה מקריב מנחה ולכן אמר כאן על המנחה שהיו מקריבים הכהנים בעת חנוכם זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה'. ולפי שזאת המנחה עצמה היה מקריב הכה"ג מעת שנמשח כל ימיו דבר יום ביומו מחציתה בבקר ומחציתה בערב לכן למדו חז"ל מזה הפסוק זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו שתי המנחות מנחת כהן הדיוט בעת חנוכו ומנחת כ"ג בכל יום ויום. וצוה על מחבת בשמן תעשה ופירש דיניה בכאן מה שלא פירש למעלה שצריכה להיות מורבכת ותופיני וחכמי הקבלה פירשו מורבכת חלוטה ברותחי' ותופיני תאפה בא אחר הרביכה ושוב פתות אותה פתים במחבת ויצק עליה שמן. וצוה שהכהן המשיח תחתיו מבניו של כ"ג יעשה אותה ר"ל יקריבה על המזבח אבל אינה נקמצת להיות שיריה נאכלים לכהנים אלא כלה כליל לפי שכל מנחת כהן כליל תהיה ר"ל נשרפה כלה תהיה לא תאכל וכתב הרב המורה כי טעם היות מנחת כהן כלה כליל הוא לפי שאם היה הוא עצמו אוכל אותה היה כאלו לא הקריב מנחה כלל ולכך צוה לשרפה. והנה מנחת הכהנים ההדיוטים בעת חנוכם היה כדרך העבד הבא לשמש אל פני אדוניו שיביא בידו מנחה אבל מנחת הכהן הגדול בכל יום ראוי לתת טעם בה. ונראה שהיא לכמה סבות, האחת כדי שיקשט עצמו בכל יום שתי פעמים וכאמרם ז"ל (סנהדרין דף י"ח) קשט את עצמך ואח"כ קשט את אחרים ויען וביען אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ראוי למי שעיני כל ישראל עליו לכפר בעדם ויהיה נקי תמיד מכל חטא וזה על ידי הקרבן. והב' כדי להיישיר את החוטאים ולפשפש במעשיהם ולשוב אל השם ולהקריב קרבנותיהם לפניו כי יאמרו הנה הכ"ג מכפר בעד נפשו בקר וערב מה נעשה אנחנו. והג' כדי שלא יתביישו החוטאים מהקריב קרבנותיהם בראותם שהכ"ג מביא בעד נפשו שתי כפרות בכל יום ערב ובקר. והד' כדי שלא יתביישו העניים והאביונים בעשירית האיפה סולת כי יאמרו והרי הכ"ג אינו מקריב קרבן יותר חשוב מזה בכל יום. והה' כדי להכנס לפני השם בענוה ובסימני דלות כעני ואביון הנצב לפני אדון כל הארץ. והו' במה שהיה הכ"ג ובניו בכל יום אוכלים הנותרות ממנחות ישראל שנאמר והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו רצה השם שיקריב משלו מנחה בכל יום וישרפנה כלה כליל להורות כי אכילתו את המנחה אינה כדי למלאות תאות בטנו בחנם רק לעשות מאמרו ומצותו שהרי הוא מקריב בכל יום מנחה שלימה ומקטירה כלה לגבוה. והז' להודות לה' במנחה הזו על כל מתנות הכהונה שנתן לו ולזרעו בגבולים ובמקדש. והח' לפי שהכהנים היו קומצים תמיד המנחות ואולי טעו בקמצם שלא קמצו כהוגן ויגזלו את אשה ה'. לזה רצה הש"י שהכ"ג ישלם כל החסרונות שאולי חסרו בכל יום. וזה על ידי מנחה שלימה כליל תקטר. והט' שרצה השם שבכל יום יהיו קרבים לפניו קרבן יחיד וקרבן צבור. והנה קרבן צבור היו התמידין שנים ליום עולה תמיד את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים וכדי שיהיה כן קרבן היחיד צוה במנחת חביתין לכ"ג שהוא היחיד היותר קדוש שבצבור שתהיה מחציתה בבקר ומחציתה בערב כדי שיהיה בבקר קרבן יחיד וקרבן צבור וכן בערב באופן שיעלה קלוס השם דרך כלל ודרך פרט ואלו היה זה נמסר לאיזה יחיד מיחידי ישראל אולי יהיה יום או יומים שלא יקריבו מנחה כלל.

והיה לפי שאהרן עשה את העגל והעון ההוא היה שמור לדורות כמו שאמר וביום פקדי וגו' ואין פורענות בא על ישראל שאין בו קצת מפרעון עון העגל לכך צוה השם שיהיה הכ"ג שהוא במקומו של אהרן מקריב ערב ובקר קרבן כדי להגין על ישראל מהעון ההוא. ובעבור שאין הקב"ה פוקד כל העון ההוא בפעם אחת אלא קצתו אחר קצת יתברך שיהיה קרבנו של כ"ג קרב קצתו אחר קצת ולא כלו יחד. וראוי שתדע שעם היות שנזכרו בסדר ויקרא מיני המנחות ואחת מהן מנחה על המחבת. הנה נזכרה כאן באריכות עשייתה לפי שמנחת החביתין היתה משונה במעשיה שהיה בה מעין המנחות כלן כי הנה המנחות של סולת שזכר הכתוב היו ד'. מנחת הסולת. ומנחת מאפה תנור. ומנחת מרחשת. ומנחת מחבת. אבל זו מנחת החביתין היו בה ד' צדדין להדמות להולד' מנחות וזה כי היא היתה סולת. ובזה תדמה למנחת הסלת והיתה על מחבת בשמן דומה למנחת מחבת. והיתה מורבכת חלוטה ברותחין רכה כמ"ש הראב"ע ובזה תדמה למנחת מרחשת. והנה תופיני שפירש"י אפויה אפיות הרבה אחר חליטתה אופה בתנור וחוזר אותה על המחבת ובזה היתה דומה למנחת מאפה תנור. הרי שהיתה דומה לכל ד' מנחות. וטעם עשייתה באופן הזה הוא כדי לעשות בכל יום ויום מנחה כנגד כל המנחות לעמוד במקום כלם כאלו הקריב בכל יום כל ד' מיני המנחות ואמר והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה לפי שראשי האומה הישראלית הם המלך והכהן וכן השוה שניהם בפסוק וינאץ בזעם אפו מלך וכהן והם היו מנהיגי האומה זה לעניני הגופות וזה לעניני הנפשות. והיו מעלותיהם גדולות מאד ומצינו בשניהם שבמותם אם היו להם בנים יעמדו במקום אבותיהם דכתיב בסדר הזה בענין הכהן שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו. ובמלך כתיב למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל. ופירש רש"י הוא ובניו מגיד שבנו קודם לכל אדם. והנה ההגון הוא בענוה ויראת החטאים ולבלתי רום לבבו מאחיו והוא הענוה ולבלתי סור מן המצוה הוא יראת החטא והוא הדין בבנו של כהן גדול כי בנו ובן המלך יתחלו זה המלכות וזה הכהונה גדולה. והנה כמו רמז שנרמז בפסוק הרמז בפסוק והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה. ואמנם למה נכנסה פרשת קרבן אהרן ובניו באמצע זכרון הקרבנות הנה הוא לפי שזכר למעלה מזה תורת המנחה לכן הוצרך לסמוך אליה מנחת הכהן אם ההדיוט ביום חנוכו ואם כ"ג בכל יום אחרי המשחו כי להיות הקרבן הזה שנזכר פה מנחה לכן נסמכה לתורת המנחה הנזכרת למעלה והותרה בזה השאלה הי"א:

(יז) **וידבר** ה' אל משה וגומר זאת תורת החטאת עד וזאת תורת האשם כבר הודעתיך שבסדר ויקרא באו ד' דבורים. הא' לקרבנות נדבה עולות ומנחות ושלמים. הב' לחטאות. והג' והד' לאשמות כפי מיניהם. וכן אומר שבסדר הזה תמצא חמשה דבורים. הא' לעולת החובה. והב' למנחת חביתין. והג' לחטאת. והד' לחלב. והה' לשלמים. וטעם הדבורים האלה למה לא נכתבו תחת וידבר אחד. והוא שכאשר בא הכתוב לחדש דבר בא עליו דבור חדש כי הנה כאשר חדש דבר מנחת החביתין בא דבור חדש. וכשסדר דבור הלב בא דבור חדש וכאשר חזר לענין הקרבנות שהזהירו בסדר ויקרא לסבה מה כמו שיתבאר נתחדש דבור אחר. ובזה האופן היו הה' דבורים. והנה הוצרך לומר כאן תורת החטאת שכבר נזכרה בסדר ויקרא כדי לחדש בה דברים רבים. אם לכלול כל החטאות בתורה אחת והיא שכל החטאות לא תהיה שחיטתן אלא בצפון והוצרך לומר זה לפי שלא נאמר כן בסדר ויקרא אלא בחטאת הנשיא והיחיד מעם הארץ וכאן נכללו כל חטאות הצבור והיחיד כמו שזכר הרמב"ן. ואם לתת בשר החטאות לבני אהרן ושיאכלו אותה בחצר אהל מועד הזכרים ולא הנקבות. וחדש דינים הרבה כל אשר יגע בבשרה וכן ואשר יזה מדמה וכלי חרש אשר תבושל בו. וביאר כלל אחד גדול בחטאות. והוא שכל חטאות אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף שזהו בחטאות הפנימיות שכבר צוה בשריפתן ובא כאן ליתן לא תעשה על אכילתן כדברי ר' יוסי הגלילי בתורת כהנים. הנה התבאר מזה שבאה פרשת החטאת בסדר הזה ונתיחד בה דבור לפי שנתחדשו בה דברים רבים שלא נזכרו בענינה בסדר ויקרא ושנאמר כאן במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת עם היות שכבר נאמר כזה בסדר ויקרא. לפי ששם בחטאת כהן משיח ובחטאת הקהל לא נאמר שישחטו אותה במקום שתשחט העולה. וכדי שלא נחשוב שהחטאות החמורות ההן לא תהיה שחיטתן כעולה בצפון הוצרך לתת כאן תורה זו כוללת בכל חטאת. והותרה בזה השאלה הי"ב. והנה אמר כל זכר בכהנים יאכל אותה אחרי שכבר אמר הכהן המחטא אותה יאכלנה לפי ששני פסוקים האלה צריכין

לשימוש הלקוח:

פורים ⟷ יום הכיפורים

אומר ר' שמעה בונם מפשיסחא: יצטער יום הפורים מ"יה"כ... תסרון בלא?

ראה עלינו שגרון מעורב – ימין מעורבב עם שמאה – האסונות הנוראות של יום שלישי עם השמאה של חג הפורים. לא לבני שנה אותו שלח שתל בו פורים היה נפקד עם הנקפות ט"ל ה-SCUD האירוניה עם משי הרווחה של אותו יום פורים – יום שבו הכריזו ראה"ל לצאת מאזרחי הטוטומים. פורים בצמים "נורמלים" מובן אותנו מצטנן כשמצות – עשה. יצמנין אלו על אות כו"כ.

לא בבקורין אותנו לקיום מצוות משלוח מנות אלא מרוב דאגתם הרב כ"ל, הרשעין כאה שכובד האירועים של השלוח האירוני שוקל אלו והוא הנקשה למצוה בבני נתמה. ל' מה הפרץ מאך, כי לפני שני נעשה אלא הרב, ערב מלחמת המפרץ, לקבל בבני עזרוך ופרב ה"ה אופטימי בימה. כאה נראה התמונה שאורה יותר – צמנים לפנות. אך יש לשבור שמיבת – האוס הקרה בלילה ה"ו בדיוק לפני שעות השאר. ובה מה שקורה לנו לא ה"ום.

בורכין הוא מה שכה לחלות את השלשה בתלום הבורות. אבותינו רק תלמו על תפרתנו הבימה, על קיבול ומיצום המלויות – על בנ"ת האלף, ועל בנ"ת בנין-אב, בית המקדש. ואנו כוכים להיות הנושים את המלאכה.

אך אין מלאכה כזו גאה ללא מת'כ.

אומרים במוסף של שלושת הרגלים:

דפוס דימונה בע"מ טל. 077777-8/נב.

מסורת חש"ס

א. ערכין ג, א. ירושלמי מגילה פ"ב ה"ה. וראה תוספתא מגילה.

ב. שבת כג, א. פסחים קח, א. ספרי בהעלותך (ט, ד). שם ראה (טז, א). ילקוט תורה.

גרסות

ויבן אסא את ערי הבצורות אשר ליהודה במקרא: **ויבן ערי מצורה ביהודה.**

אמר ר' אלעזר בכ"י: **אלא אמר ר' אלעזר.**

הערים לוד ואונו וגיא החרשים ערים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו [הין]. ושואלים: **והני יהושע בננהי** [וכי את הערים הללו יהושע בנה, מצא בנויות]? **והא אלפעל בננהי** [והרי אלפעל הוא שבנה אותן]. **דכתיב** [שהרי נאמר] **"בני אלפעל עבר ומשעם ושמר הוא בנה את אונו ואת לד ובנתיה"** (דברי הימים א' ח, יב): ושואלים: אם כן **ולטעמיך** [ולשיטתך], שאתה מוכיח שבנו ערים אלה אחר כך, תוכל לומר כי **אסא בננהי** [אסא מלך יהודה בנה אותן] **דכתיב** [שכן נאמר] **"ויבן אסא את ערי הבצורות אשר ליהודה"** (דברי הימים ב' יד, ה) ואם כן, ברור שנבנו יותר מפעם אחת. **אמר רבי אלעזר: הני** ערים [אלה] **מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו** [הין], **חרוב** [נחרבו] **בימי פילגש בגבעה** שהרי הן מנחלת בנימין, ובאותה מלחמה נהרסו כל ערי בנימין, **ואתא אלפעל בננהי** [ובא אלפעל ובנה אותן] **הדור אינפול** [חזרו ונפלו] במלחמות יהודה וישראל **אתא אסא שפצינהו** [בא אסא ושיפץ אותן] שוב. ומעירים: **דיקא נמי** [מדוייק גם כן הדבר] בלשון הכתוב **דכתיב** [שנאמר] באסא **"ויאמר ליהודה נבנה את הערים האלה"** (שם ו) **מכלל דערים הוו מעיקרא** [מכאן שערים היו אלה מתחילה] ולא שבנה ערים חדשות. ומסכמים: אכן, **שמע מינה** שכן הוא.

א **ואמר ר' יהושע בן לוי** עוד בענין פורים: **נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו שותפות חשובות באותו הנס.** גרס. **שאף הן היו באותו הנס — ולמנד מנער ועד זקן טף ונשים וגו'".**

לוֹד וְאוֹנוֹ וְגֵיא הֶחָרָשִׁים מוּקָפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן הָווּ. —וְהָנֵי יְהוֹשֻׁעַ בְּנָנְהִי? וְהָא אֶלְפַּעַל בְּנָנְהִי, דִּכְתִיב "[וּ]בְנֵי אֶלְפַּעַל עֵבֶר וּמִשְׁעָם וְשָׁמֶר הוּא בָּנָה אֶת אוֹנוֹ וְאֶת לֹד וּבְנֹתֶיהָ". —וּלְטַעֲמִיךְ, אָסָא בְּנָנְהִי, דִּכְתִיב "וַיִּבֶן אָסָא אֶת עָרֵי הַבְּצוּרוֹת אֲשֶׁר לִיהוּדָה"! —אַמַּר רַבִּי אֶלְעָזָר: הָנֵי מוּקָפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן הָווּ, חֲרוּב בִּימֵי פִּילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה וַאֲתָא אֶלְפַּעַל בְּנָנְהִי, הֲדוּר אִינְפּוּל — אֲתָא אָסָא שַׁפְּצִינְהוּ. דַּיְקָא נַמִי, דִּכְתִיב "וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה נִבְנֶה אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה" — מִכְּלָל דְּעָרִים הָווּ מֵעִיקָּרָא, שְׁמַע מִינָּה.

א אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: נָשִׁים חַיָּיבוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה, שֶׁאַף הֵן הָיוּ בְּאוֹתוֹ הַנֵּס.

תוספות

לוד ואונו וגיא החרשים — הקשה הרב רבנו אלחנן: אמאי אצטריך ליה לרבי יהושע לאשמועינן דאונו מוקפת מימות יהושע? והא משנה שלימה היא בפרק בתרא דערכין (לב, א)! ויש לומר דאגב דאצטריך לאשמועינן לוד וגיא החרשים תנא אונו בהדייהו.

הא אלפעל בננהו — קשה: אמאי לא פריך בפרק בתרא דערכין כי האי גוונא? ויש לומר: דהתם לא תנן אלא אונו, והיה יודע דמצי לשנויי תרי אונו הוו. אבל הכא דהוו שלשה — בשלשתן לא שייך למימר שהן כפולות.

נשים חייבות במקרא מגילה — מכאן משמע שהנשים מוציאות את אחרים ידי חובתן, מדלא קאמר "לשמוע מקרא מגילה". והכי נמי משמע בערכין (ב, ב), דקאמר: הכל כשרים לקרא את המגילה, ומסיק: הכל כשרים לאתויי מאי? ומשני: לאתויי נשים — משמע להוציא אפילו אנשים. וקשה: דהא בתוספתא תני בהדיא דטומטום אין מוציא לא את מינו ולא שאין מינו, ואנדרוגינוס מוציא את מינו ואין מוציא את שאין מינו, ופשיטא דלא עדיפא אשה מאנדרוגינוס; וכן פסקו ההלכות גדולות דאשה מוציאה מינה אבל לא אנשים; ויש לומר: דסלקא דעתך דלא יועיל קריאתן אפילו להוציא הנשים, קא משמע לן דחייבין. דהכל חייבין בשמיעה עבדים נשים וקטנים.

שאף הן היו באותו הנס — פירש רבינו שמואל בן מאיר: שעיקר הנס היה על ידן; בפורים — על ידי אסתר, בחנוכה — על ידי יהודית, בפסח — שבזכות צדקניות שבאותו הדור נגאלו. וקשה: דלשון ש"אף הן" משמע שהן טפלות, ולפירושו היה לו לומר "שהן"! לכך נראה לי שאף הן היו בספק דלהשמיד ולהרוג, וכן בפסח שהיו משועבדות לפרעה במצרים, וכן בחנוכה הגזירה היתה מאד עליהן. גבי מצה יש מקשה: למה לי היקשא דכל שישנו ב"בל תאכל חמץ" ישנו ב"קום אכול מצה"? תיפוק ליה מטעם שהן היו באותו הנס! ויש לומר: דמשום האי טעמא לא מחייבא אלא מדרבנן, אי לאו מהיקשא. ורבינו יוסף איש ירושלים תירץ: דסלקא דעתך למיפטרה מגזירה שוה דחמשה עשר חמשה עשר דחג הסוכות, כדפירשתי פרק "אלו עוברין" (פסחים מג, ב).

פסק: ואומר "על הנסים" בתפלה ובהודאה. ויש שאין אומרים "כשם", לפי שאמרו חכמים (ברכות לד, א) לעולם לא ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות. ושטות הוא, שהרי האי טעמא לא הוי אלא למתפלל בלשון יחיד, אבל בשביל הציבור שרי. אבל נראה שאין לאומרו מטעם אחר, משום דאמרו חכמים (פסחים קיז, ב) דכל דבר דהוי בלהבא תקנו בלהבא, ובדבר דהודאה הוי לשעבר, ומשום הכי תקנו בה "על הנסים" דהוי לשעבר. ובליל ארבעה עשר לאחר תפלת מעריב אומר קדיש שלם, ואחר כך קורא את המגילה, ומברך לפניה שלש ברכות ואחריה ברכה אחת עד "האל המושיע". השלים, עומד לפני התיבה ואומר "ואתה קדוש", ואין מתחילין "ובא לציון" לפי שאין גאולה בלילה. ואם מוצאי שבת הוא יאמר "ויהי נועם" קודם. וכשרוצה לקרות פושט את כולה קודם כאגרת, אבל לא גולל וקורא כמו ספר תורה. ובשחר מתפלל שמונה עשרה ברכות, ואומר "על הנסים" בהודאה, ואין אומר "כשם" לפי שכל הברכה אינה אלא לשעבר, ואם כן אין לומר בה דבר שלהבא, ואחר כך אומר קדיש עד "דאמירן", ואוחז ספר תורה וקורא שלשה גברי פרשת "ויבא עמלק", אף על פי שאין בה אלא תשעה פסוקים, ואין מחזיר הספר תורה למקומו, אלא יושב ואוחז בידיו עד שקראו את המגילה, ומברך עליה כאשר עשה בלילה, כדפירשתי בפנים. ואחר כך אומר תהלה "ובא לציון" ואין אומרים "למנצח" משום דכתיב ביה צרה, וצרה בפורים לא מזכרינן. וכן אין נופלים על פניהם בארבעה עשר ובחמשה עשר, משום דכתיב "ימי משתה ושמחה" ואומר [תהלים כב] "למנצח על אילת השחר"] משום דכתיב ביה מפלה לעובדי כוכבים, וכן בליל ארבעה עשר. ואומר "פטום הקטורת", וכל הסדר כמו בחול.

עיונים

לוד ואונו וכו' / ראה ברש"י שכתב טעם מפני מה הוצרך להעיד על ערים אלה במיוחד. ויש לומר בפשטות כי כיון שאין ערים אלה מנויות בין הערים שכבש יהושע היה מקום לומר זאת. ומה גם שר' יהושע בן לוי היה יושב בלוד והצרך לפסוק הלכה למעשה לבני עירו.

נשים חייבות וכו' / שאף שהיא מצוות עשה שהזמן גרמא, וברוב המצוות הללו נשים פטורות, מכל מקום יש מצוות היוצאות מכלל זה (ובחוות יאיר האריך בשאלה, האם כלל זה קיים גם במצוות מדרבנן. וראה בשאילת יעב"ץ).

שאף הן היו באותו הנס / רש"י וכן רוב המפרשים (גאונים, ר' יהונתן, רשב"א, ר"ן ועוד) מסבירים כי אף הנשים היו בכלל הגזרה שגזר המן להשמיד את כל היהודים, ולכן ראוי להן להשתתף בהודאה. וכן מפורש הדבר בירושלמי. אבן. הת"ג. רש"י בכמה מקומות, והרשב"ם סבורים כי הכוונה היא שבנס זה היו הנשים עיקר, שהרי עיקר הנס נעשה על ידי אסתר. וראה בתוס' (ד"ה שאף) וראה ברש"ש שהעיר שאין הוכחה גמורה מן הלשון 'שאף' שהכוונה היא שהיו טפלות, שהרי מצוי שימוש-לשון כנגן זה גם לגבי מי שהוא עיקר בדבר.

אורח החלכה

נשים חייבות במקרא מגילה / הכל חייבים במקרא מגילה — אנשים ונשים וגרים ועבדים משוחררים (ויש אומרים שאפילו עבדים שאינם משוחררים חייבים. מ"א בשם ב"י) ומחנכים את הקטנים לקרותה. וקטן שהגיע לחנוך מוציא נשים.

ויש נוהגים לומר לאשה שתברך את הברכה ואחר כך יקראו לה, ואין ראוי לעשות כן, אלא הקורא יברך (ש"ת). (שו"ע או"ח תרפט, א)

לשימוש הלקוח:

(5) (4)

דברי ירמיהו – הפטרת השבת

כוונת ההפטרה מיוחדת – למרבה הפלא. היא נקראת לעתים רחוקות מאד – ב-54 השנים האחרונות, נקראה רק 7 פעמים, והפעם האחרונה – לפני 12 שנה. בשנה תשמ"ו.

(2) הסיבה, כמובן, מפני ההפטרות המיוחדות שיש במועדי אלה – צביון פרה, החוצץ. רק בשנים מעוברות ורק כאשר פרשת החוצץ חלה ברגש חוצץ ניסן או כ' אדר יצא שקולים אלו ההפטרה הלז. אך למה ספק, תוכן ההפטרה מתאימה ביותר לתקופתנו, לימינו אנו. הם דברי תוכחה קשים מאד:

(1) הפסוקים: 21, 22, 23

וביתון: שראל שמעו ודעו זה ה"ט אל אמנם ולבו במועדות

"בשריות לבם הרע ויה"ו לאחור ולא לפנים"

אצ': "והשבת אדר, יהודה ומועדות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, כי לחרבה תהיה הארץ"

(3) המרשם להפסיק את הרצף הזה נמצא בשני הפסוקים הראשונים של ההפטרה – אותם הפסוקים שמסתיימים ההפטרה של ר' בשבת:

"כה אמר ... התבוני עלם ה'"

או במלים אחרות ומוכרות יותר:

"שקד היתי והבל ה'וב' אשה ירחם ה' ה'ל תחלל"

ומקשר עם הפרשה:

(4) אין הקבלות הללו עשויות רצון ה' בלבד שלם.

דפוס דימונה בע"מ טל. 31/8-77777

לשימוש הלקוח:

"ובפני תגיעו עליו מלרגינו ועתיקנו מעל אגמינו ולין אנו יכולם לעמוד ולהלחם ולהשתחוות לפניך ..."

ומה ה"ר תגיעו (בין הי"ר):

תשובה לכך אנו מוצאים בהפטרת השבוע – דברי הנחמה של הנביא ירמי"ה: בפסוקים הראשונים: - - - - - - - -

מבקש הנביא להעיר אותנו לתגידות שלנו ולהבדיר בין שנתנו מדרכינו המוטעית.

(4), (3), (2), (1)

(סיום): אבינו מלכינו, הלה כבוד מלכותך עלינו מה"רה והופע והינשו עלינו לעינן כל-ת' ...

והביענו: תבוון עירך ברינה, ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם במה"רה בימינו אמן.

דפוס דימונה בע"מ טל. 77777-8/31.

עמ' 2

לשימוש הלקוח: ⑦

שרה: ויאמר אלוקים אל אברהם, אל-ייפץ בעיניך על הנער ועל אמתך, כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה, כי ביצחק יקרא לך זרע.

רבקה: ויאמר יצחק את יעקב וברכה אוהבת את יצקב. ועתה בני, שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך.

רמז לשלה ← בשעה תצרה ארצה: (בראשית, פרק, 16: "בני כל הנושך אשר הוא בדיל אלוקים מאבינו אליך, עשה"

יוכבד ומרים — ימי/בזמן הפרעה (רש"י – בשעה המאמרת)

- מרים אומרת לאבא לקחת תצרה את משה ← משה יצא מצה

(בתענה: אצירת פעמה בעת הבנים בלבד, שלך עת בנים ובנות)

- גברת משה: ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו.

- ועוד – באות המים וכו'

נשים צדקניות – בכוחן נגאלו ממצרים ← למה? לקרוא מהמצרים "סוסה"

נשים בשעה תלוו הפקל – סיבו לתבוא שכשיהיו ונצמיהן לע"ל.

↓

מקור – פרשת "ויקהל": פתוק לה', 22, 25, 26, (27), 29, לו', 6

מן – 2 עמרים ביום – למה נשים!

דפוס דימונה בע"מ טל. 77777-8/נ.

כל היקהל, כל בני - ישראל, כל הפרה --- רק הי עמרים

לשימוש הלקוח:

שיטה גרפולוגית קרת: אשתו של אחון בן-פלת - מצרים

גנרל פאפא: בינתים פרק כל 4: "הנה לנו אחוזה בארץ אחר אחון.

תנו: מתפלגת ואחנותה למחיר הנכות תפילה (עמוד הלב)

'הוזיה: לאורך עם התנכה

אמרו: "לך כנוס את כל ה'הוזיה"

ויאמרו! משכה שלה"

השגוא: 1912 "1310 של ה'אחון "הזה"

- 13' ⟷ ב-ג

דפוס דימונה בע"מ טל. 77777-1/8-נג.

ו' צ"ו